ОПИСАНИЕ НА С. БОГДАНЦИ

(Гевгелийска околия)

Селото Богданци се намира на С.-И. отъ г. Гевгелий, на едно растояние отъ около два часа. Пѫтя отива презъ равнина, минава се р. Вардаръ. Мѣстностьта отъ Гевгелия до Богданци е плоска равнина, която се отличава съ богатото си плодородие.

Селото има хубава околность. На югъ и на истокъ отъ него сѫ расположени по байритѣ селскитѣ лозя.

Селото се нарича *Богданци*, по причина че при основанието на селото имало нѣкой си дѣдо Богданъ, който първъ е турилъ основа за нова кѫща.

Отъ него си е получило името селото, постѫпенно се е увеличавало и сега брои 600 кѫщи, съ народонаселение около 3500 души.

Както по числото на жителитѣ си, тъй и по своя изгледъ, селото прилича повече на малъкъ градецъ отколкото на село.

Кѫщитѣ иматъ хубава и здрава направа. Прѣдъ всѣка кѫща има широкъ дворъ и градина.

Отъ вънъ, селото прѣдставлява хубавъ изгледъ, но вѫтрѣ всичкитѣ улици сѫ криви и кални. Сѣверния ридъ, на който лѣжи по-голѣмата часть отъ селото, не е толкова полегата, затова кѫщитѣ отъ далечъ изглеждатъ като че сѫ една надъ друга.

Селянитѣ се отличаватъ съ трудолюбието си. Главния имъ поминъкъ е земледѣлието. Работи се най-много жито, ячменъ, сусамъ, памукъ, градини съ черничови дървета и др. Най-голѣма търговия се прави съ кожурци. Тази год. испаднаха отъ селото до 50 хиляди оки кожурци, продадени по 1 бѣло медж. оката. Богданци се радва на добъръ и здравъ климатъ; зимата не е толкозъ студена. Отъ време на време става студено, като завѣе студения Вардарски вѣтъръ.

Желанието за служение въ църквата на родния езикъ ето какъ се е появило: владиката казалъ въ църквата на славянски езикъ „Св. Боже" и отъ тогава християнитѣ веднага пожелали да се пѣе въ черквата на славянски. Това нѣщо се видѣло на нѣкои криво и ето, че се захващатъ неспоразумѣния. Слѣдъ нѣколко време българитѣ въвели българския езикъ въ църквата и училището си. За учитель поставили Ангото Амповъ, който първъ захванѫлъ да преподава уроци на български. Слѣдъ него станалъ учитель Георгий Константиновъ, (живъ е още сега и е католически псалтъ и учитель, извѣстенъ подъ името „Франго") който сѫщо предавалъ на български. Послѣ християнитѣ повикали учители съ повисоко образование, и отъ тогава взело вече училището да напрѣдва. За главенъ учитель поставили Троянъ Кантарджиевъ, отъ Прилѣпъ, който съ добритѣ си обноски можалъ да придобие симпатията на народа. Въ време на Т. Кантарджиевъ, българитѣ окончателно се отдѣлили отъ гъркоманитѣ и припознали униатското духовно вѣдомство съ единственната цѣль свободно да могатъ да се учятъ и молятъ на езика си. Сѫщата година въ селото дохождалъ Н. Преосвященство епископъ Нилъ. Съ негово залѣгание, българитѣ турили основа на нова църква, която привременно била нѣщо като параклисъ. Това ново здание несѫществувало дълго време, а слѣдъ двѣ години било изгорено отъ гъркоманитѣ; така щото българитѣ били принудени да си извършватъ Божественната служба на открито небо.

Подиръ Т. Кантарджиевъ дошлъ въ селото сѫщо така усърденъ и обиченъ учитель—Христо Бъркаловъ, родомъ отъ Калоферъ, съ залѣганието на когото селянитѣ турили основа на нова църква.

Слѣдъ Бъркалова е учителствувалъ Ив. Атанасовъ, сега бълг. священникъ.

Въ 1884 г. една часть отъ селянитѣ призна за духовно началство Св. Екзархия. Сѫщата година пристигна А. Стаменовъ, отъ Неготино, за учитель на Екзархиститѣ. Щомъ като българитѣ припознаха духовното вѣдомство на Екзархията, униатитѣ имъ отнѣха новосъградената църква.

Въ 1886 год. Еззархийскитѣ българи си рѫкоположили свои священници и си отворили училище, въ което учителствувалъ Янко Хр. Шапкаревъ, мѣстенъ учитель. Но като нѣмало общо мѣсто, помѣщавало се по домоветѣ на нѣкои българи. Въ 1887 г. успѣли да се сдобиятъ съ едно училищно заведение и съ единъ малъкъ параклисъ.

Въ селото ни има едно турско училище съ единъ ходжа и до 50 ученика и ученички.

Българското училище има 4 отдѣления съ двама учители, една учителка и до 130 ученика и ученички.

Гъркоманитѣ признаватъ духовното началство на Патриаршията и се казватъ „*гърци*," при всичко че си говорѫтъ чисто български, и не познаватъ отъ гърцкия езикъ освѣнъ „калимера и калиспера." Тѣ притежаватъ мѫжско и дѣвическо училища съ 5 отдѣления. Въ мѫжското училище има двама учители и около 50 ученика. Дѣвическото има само една учителка и до 40 ученички. Въ гъркомански рѫцѣ се намира старата църква св. Атанасъ. Тѣ иматъ двоица священници.

Католицитѣ признаватъ за духовенъ началникъ папата. Тѣ притежаватъ мѫжско училище съ единъ учитель и до 15 ученика. Иматъ и двама свещеници. Учителя и поповетѣ имъ се поддържатъ отъ пропагандата.

Георги Трайчевъ.